

Állami földprivatizáció – intézményesített földrablás (2015-2016.)

II. Megyei zárójelentések

az állami földprivatizációs rendszer valós értékeléséhez

Vas megye

Összeállította: Ángyán József¹ **Időkeresztmetszet:** 2016. szeptember 1.

Készült: a Greenpeace Magyarország Egyesület támogatásával²

Mert: „Megismeritek az igazságot, és az igazság szabaddá tesz titeket!” (Jn. 8, 32.)

Ajánlás

Az állam tulajdonában lévő közös nemzeti földvagyonunk – a villámgyors végrehajtásból következtethetően a háttérben bizonyára hosszasan előkészített³, majd 2015 nyarán, a „migrációs válság” árnyékában hirtelen bejelentett „**Földet a gazdáknak!**” elnevezésű program keretében, 2015 novembere és 2016 júliusa között lebonyolított, és 2016 őszén törvénnyel lezárt – kiadását a kormányzat részéről sok csúsztatást, mi több nyilvánvaló hazugságot tartalmazó kommunikációs kampány kísérte. A közvéleményt félrevezető **kormányzati sikerpropagandára** mind a mai napig találunk – a tényektől úgy tűnik döbbenetesen elrugaszkodó – szép példákat, miniszterelnöki bemutatással⁴ megjelentetett kiadványt⁵ éppen úgy, mint miniszteri nyilatkozatokat.⁶ Ez utóbbira – és ezzel a kormányzati **állítások** hitelességének bemutatására – lehet számos példát említeni.

- Ilyen például az, hogy miközben az NFA/NFK⁷ honlapján hivatalosan közzétett – majd a közelmúltban onnan is eltüntetett – kormányzati adatok szerint a program árveréses földértékesítési eljárásának keretében kevesebb mint **9 ezer db** birtoktest talált gazdára, azonban a **miniszter** még 2020-ban, majd 2021-ben is azt nyilatkozta, hogy a program eredményeként **30 ezer földműves** szerzett átlagosan **2-2 db** birtoktestet. Ehhez bizony 60 ezer db birtoktestet kellett volna elérni. A vélhetően hasra ütessel megállapított 30 ezres számmal szemben az általam eddig elemzett 18 megye, az elérvezett **terület** több mint **98%-a** tényadatai alapján az árverési nyertesek tényleges száma csupán **3.854 fő**.
- De ugyanebbe a kategóriába sorolható pl. az is, hogy miközben az agrárminiszter folyamatosan a családi gazdaságok arány- és számbeli gyarapodásáról beszél, azonban az **Agrárcenzus 2020** előzetes adatai szerint⁸ Magyarországon az elmúlt tíz évben egyharmaddal, közel **120 ezerrel csökkent** az agrárgazdaságok száma, és családok tízezrei adták fel a gazdálkodást.

Ahhoz, hogy a félrevezető kormányzati propagandával szemben a tényleges helyzetet megismerjük, és az állítólagos „földbékét” teremtő lépés valóságos – az egész társadalmat érintő – üzenetét megértsük, ahhoz a program tényeit kell elemezni. Magam ezzel a szándékkal kezdtem vizsgálataimat. Sajnálatos módon az NFA/NFK mindezig **nem hozta** hozzáférhető és áttekinthető módon **nyilvánosságra** az adásvételi szerződéseket, de még csak azok összegzett listáját sem. Így jelenleg **csak** a hivatalosan közzétett **árverési eredmények elemezhetők**, azok is csupán azért, mert még idejében sikerült letölteni az NFA honlapjáról a korábban nyilvánosan hozzáférhető földárverési hirdetőanyagokat, amelyek **azóta a jogutód NFK honlapjáról nyomtalanul eltűntek!** Mindazonáltal a szándékokat, a tendenciát ezek a lementett árverési eredmények is világosan mutatják, komoly jelzésértékűek van.

¹Ángyán József: a SZIE ny. prof. emeritus intézetigazgató egyetemi tanára, az MTA doktora, Gödöllő díszpolgára, volt országgyűlési képviselő (2006-2014), a néhai Vidékfejlesztési Minisztérium (2010-2014) egykori parlamenti államtitkára (2010-2012).

²Külön köszönet Rodics Katalinnak, a program menedzseléséért és az elemzések nyilvánosságának megteremtéséért, Mészáros Norbertnek és Virág Zsuzsának az adatok összegyűjtéséért, előrendezéséért és elemezhető formába hozásáért, továbbá Ács Sándornénak és Teichel Istvánnak az elemzéshez nyújtott tanácsaikért. Hálás köszönet az „Állatszó”, a „Greenfo”, a „Green Peace Magyarország Egyesület”, a „Kie legyen a föld?” és a „24.hu” portáloknak, amelyek jelentéseim zömét teljes terjedelmükben közzétették, és mindazoknak a médiumoknak, amelyek figyelem felhívással, kivonatos ismertetéssel, vagy másodközléssel segítik a „szemek nyitogatását”, az elemzéseimhez való hozzáférést a téma iránt érdeklődő, szélesebb közvélemény számára.

³Bizonyára **nem volt véletlen**, hogy az állami földek privatizálását előkészítő állami földbérleti rendszer 2011-es indítását megelőzően a VM e területért felelős közigazgatási államtitkára, Farkas Imre – a minisztériumban alig-alig tartózkodva – az országot járta. Vélhetően – Szabó Csaba földügyi miniszteri biztossal együtt – a program kormányzati kedvezményezettjeivel, a rendszer területi „vazallusaival” és „alvazallusaival” egyeztetve a földek érdekkörök közti elosztását, majd e privatizációt előkészítő „koordinációs” feladatra – annak fontosságát jelezve – a kormány 2013-ban önálló földügyi államtitkárságot hozott létre Bitay Márton Örs vezetésével. (Bitayt, mint a rábízott feladat végrehajtása során „elhasználott megbízható kádert” azután 2019-ben annak rendje és módja szerint leváltották. Friedrich Schiller nyomán: „A mór megtette kötelességét, a mór mehet.”)

⁴Orbán Viktor beszéde a „Mindent a magyar vidék jövőjéért” című könyv bemutató sajtótájékoztatóján, 2020. 07. 09.,

<https://infostart.hu/belfold/2020/07/09/orban-viktor-a-magyar-ferfiember-archetipusa-a-gazda>

<http://www.miniszterelnok.hu/orban-viktor-beszede-a-mindent-a-magyar-videk-jovojeeert-cimu-konyv-bemutato-sajtotajekoztatojan/>

⁵Átvincz J. – Fazekas S. – Jójárt L. – Kurucz M. (2020): Mindent a magyar vidék jövőjéért – Mezőgazdaságunk 2010-2018., Gondolat Kiadói Kör Kft., Budapest, 408 p., https://www.libri.hu/konyv/ativincz_jozsef_mindent_a_magyar_vidék_jovojeeert.html <https://www.youtube.com/watch?v=jzqttx6JH9U>

⁶Nagy István: Jelentősen nőtt a családi gazdaságok aránya, Origó, 2020. 07. 20.,

<https://www.origo.hu/itthon/20200720-nagy-jelentosen-nott-a-csaladi-gazdasagok-aranya.html>

Elkezdődött az agrárgazdaság átfogó modernizációja, Világ gazdaság, 2021. 02. 15.

<https://www.vg.hu/velemeny/velemeny-rovat-hirei/elkezdodott-az-agraragazat-atfogo-modernizacioja-2-3542746/>

⁷NFA (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet) <http://www.nfa.hu/>, 2019. július 1-től NFK (Nemzeti Földügyi Központ) <http://www.nfk.gov.hu/>

⁸Agrárcenzus 2020: https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/ac2020/elozetes_adatok/index.html#/gazdasagok-szama

Az első megyei mintaelemzést 2016 áprilisában tettem közzé, majd a programzáró törvény az év őszi megszületését követően elkezdtem a végleges, hivatalosan közzétett árverési adatok több szempontú feldolgozását és a megyei jelentések összeállítását. E jelentés – a sorban a 18. – **Vas megye** árveréses állami földprivatizációs képét mutatja be, amely meghirdetett (9.410 ha) és elárverezett (3.302 ha) területei alapján a megyék rangsorának alsó harmadába tartozik. Ezzel a megyei elemzéssel **az elárverezett terület** (182.200 ha) több mint **98%-a** (mintegy 178.800 ha) **adatainak feldolgozását elvégeztem**. Ezt folytatva, reményeim szerint kirajzolható lesz az országos kép, és ellenőrizhetők – megerősíthetők vagy cáfolhatók – lesznek a „*Földet a gazdáknak!*” állami földprivatizációs program kormányzati értékelésének állításai.

A rendszer megítéléséhez azonban **e megye önmagában is jó mintául szolgálhat**, sőt adatainak vizsgálata – a megye helyzetéből fakadóan – számos fontos szempontra rávilágít, annak **eredményei pedig sok érdekességet, specialitást mutatnak**, érdekes színekkel járulnak hozzá az országos összképhez. Hogy előzetesen ezek közül csak néhányat emeljünk ki, ilyenek lehetnek az árverésre bocsátott területek bérlői (döntően a *Nyerges-Simicska érdekeltségek*), az árverések körülményei (például az „*Orbán-Simicska háború*”) és vásárlói (például a külföldi, illetve kettős állampolgár nyertes árverezők), vagy a szinte árverseny nélküli árverések, a kikiáltási áron történő értékesítések kimagaslóan nagy aránya. De a többi megyéhez hasonlóan ez a jelentés is részletesen vizsgálja a megyében meghirdetett és elárverezett állami területeket, az állam tényleges bevételeit, az árverésekkel érintett településeket, a helyi lakosok szereplését, a lakhely és a birtoktest közti távolságokat, majd a nyertes árverezők és érdekeltségek, továbbá az általuk megszerzett területek jellemzőit. A legnagyobb nyerteseket és érdekeltségeket részletesen is bemutatja, és javaslatokat is megfogalmaz. Íme, **ízeltől** néhány megállapítás a jelentésből.

Bár az elkelt megyei földterület **96 nyertes árverező**hoz került, ám közel **60%-át**, mintegy 2.000 hektárt nem a kormánypropagandában szereplő „*kis/közepes családi gazdaságok*”, hanem 14 nyertes árverező tagja nevében mindössze **9 nagy** – 100 hektárnál nagyobb területre nyertes árajánlatot tett – **érdekeltség**, a nyertes érdekeltségek alig 10%-a szerezte meg. Az „*alsóházi*” – 20 ha alatti területet szerző – 57 érdekeltség, a nyertes érdekeltségek több mint 2/3-a eközben csupán a területek alig 13%-ához, kevesebb mint 450 hektárhoz jutott. Ez a – kiválasztott keveseknek nagy, viszonylag sokaknak pedig igen kis területeket juttató – rendszer olyan „*családi léptékű*” – Vasban 34 ha/nyertes – megyei átlag kimutatását teszi lehetővé, ami alkalmas a közvélemény megtévesztésére.

A programot indokló kormányzati propaganda szerint „*a föld azé a helyben élő, magyar földművesé legyen, aki azt megműveli*”. A vasi adatok ezzel szemben azt az általános tendenciát erősítik, hogy a **helybeli** gazdálkodó családok elől a földek igen jelentős részét – e megyében közel **64%-át** – **más településen élő, tőkeerős árverezők** szerzik meg. Ráadásul az úgynevezett „*helybeliek*” között találunk olyan cégtulajdonosokat is, akik – a földforgalmi törvény abszurd szabályozása folytán, lakhelyüktől és foglalkozásuktól függetlenül – cégük székhelye jogán válhattak úgy „*szerzőképes helyi földművessé*”, hogy helyben akár sohasem jártak és/vagy a mezőgazdaságot hírből is alig ismerik. A nyertesek között néhányan emellett nemcsak, hogy nem „*helybeliek*”, de közel **850 ha-t**, az elárverezett terület több mint **25%-át** magyarországi cégeik jogán **külföldi** illetve **többes állampolgárok** szereztek meg, akik közül ketten – a megyei árverések nyertesei rangsorának első és harmadik helyezettje – életvitelszerűen Németországban élnek.

Értelmetlenek és félrevezetőek azok a kormányzati kijelentések is, amelyek azzal próbálták indokolni a közös földvagyon eladását, hogy az állam annak rossz gazdája, mondván az állami cégeket „*a management szétlopja*”. A **bérlési viszonyok** elemzése ugyanis azt mutatja, hogy az elárverezett területek döntő többsége – e megyében közel **90%-a** – 52 cégnek, illetve magánszemélynek **bérbe adott** – azaz nem az állam által művelt – terület volt, közel 70%-át pedig mindössze **2 nagy bérlő** – a kegyvesztett barát, *Simicska Lajos Mezőrt cégcsoportjához* tartozó két cég - használta. Ez utóbbi önmagában is arra enged következtetni, hogy az **árverésre bocsátott területek kiválasztásában** a bérlőnek a kormányzó „*elithez*” való viszonya döntő szerepet játszott.

- A korábban már állami földekhez juttatott „**baráti**” nagy **bérlők**, cégek és/vagy magánszemélyek esetében itt is szembetűnő, általános jelenség, hogy meghirdetett bérleményeik jelentős részét, akár egészét maguk a cégvezetők/tulajdonosok vagy gazdasági/családi érdekkörük tagjai vásárolták fel. Úgy is fogalmazhatunk, hogy e „**baráti**” cégek és/vagy magánszemélyek bérelt területeiből – vélhetően nem ritkán magukkal a bérlőkkel egyeztetve – jobbra azokat bocsátották árverésre, amelyekre azután részben vagy egészben maguk a bérlők tettek nyertes árajánlatot. A kisebb árverési nyertesek esetén emellett a szavazatszerzés is szerepet játszott a területek szétosztásában.
- A „**nem baráti**” – vagy „**baráti**” besorolásukat időközben elvesztő – **bérlők**, cégek és magánszemélyek esetében viszont a földeladás alapvető célja a nemzeti földvagyon, a bérelt területek olyan nagy, kormányközele „**baráti**” tőkeérdekeltségekhez, a „*megerősítendő nemzeti tőkésosztály*” tagjaihoz juttatása lehetett, akik azután e nem baráti cégek földbérlési szerződéseit az új tulajdonos jogán megváltoztatják, őket a földről leszorítják, majd esetleg fel is vásárolják azokat. Erre talán e megye szolgáltatja a legjellemzőbb példákat. A

kegyvesztett barát, **Simicska Lajos** érdekeltségei, az 1. Orbán kormány által privatizált – a közbeszédben csak „**piszkos 12**” névvel illetett – 12 állami gazdaság jogutódaként létrejött gazdasági társaságok, a Lajta-Hanság Zrt., a Sárvári Mezőgazdasági Zrt. és a Szombathelyi Tangazdaság Zrt. alkotta Mezort cégcsoport bérleményeinek sorsa pl. a többiek számára is egyértelműen jelzi, hogy mire számíthatnak azok a NER-lovagok, akik szembe fordulnak **Orbán Viktorral**, a főhatalom kizárólagos birtokosával. Ez az úgynevezett „**Orbán-Simicska háborúnak**” alárendelt földprivatizáció világosan megmutatja a **feudális**, hűbéri, birtokadományozó, jutalmazó/büntető **rendszer** igazi arcát.⁹

E megye adatai – tán a többi megyénél is határozottabban – cáfolják továbbá azokat a kormányzati állításokat is, amelyek szerint „*komoly versenyben kialakult, piaci áron*” jutottak a nyertesek az állami földterületekhez. A 3.302 ha elkelt megyei földterület közel **95!**-a, több mint 3.100! ha ugyanis **licitálás nélkül, kikiáltási áron**, ráadásul az **európai 10-35 mFt/ha** földárak töredékéért – átlagosan alig **1 millió 390 eFt/ha** nyertes árajánlattal – került a sikeres árverezőkhez. Valódi árverseny a területek alig 5%-ának árverésén alakult csupán ki, így az elárverezett megyei terület egészére nézve a nyertes árajánlat **a kikiáltási árat** csupán alig **2!%-kal haladta meg**.

Ez a **látszólagos érdektelenség** persze vélhetően annak is tulajdonítható, hogy a területek több mint kétharmadát olyan nagy, 50 ha feletti méretű birtoktestek formájában hirdették meg, amelyeknek akár többszáz millió forintos kikiáltási árával a ténylegesen gazdálkodó családok és fiatalok aligha rendelkeznek. Másrészt az egyébként is kiszolgáltatott helyzetű helyi gazdacsaládok – felmérve az erőviszonyokat – nem vették a bátorságot, hogy a politika-közeli, egymás közt a földeket vélhetően gyakorta előre leosztó, egymásra így nem is licitáló „*nagyurak*” ellenében próbáljanak földhöz jutni. A **spekuláns, kormány-közeli tőkének** viszont az európai földárak töredékéért – az e megyében elárverezett terület közel 96%-a esetében 2,0 mFt/ha alatti áron – megszerezhető állami földek megvásárlása kiváló befektetési lehetőséget kínál. Az átlagosan **7-25!-szörös** mai földárbeli különbség e körökben már „*eléri az ingerküszöböt*”.

Bár a többi megyéhez képest Vasban ugyan kisebb számban fordul elő, ám a **nyertes „földművesek” tevékenységi köre** itt is több esetben távol esik a mezőgazdaságtól, ha egyáltalán azonosítható. Találunk közöttük közgazdászt, mérlegképes könyvelőt, könyvvizsgálót, testnevelő tanárt, szakedzót, sportmenedzser, ingatlanos nagyvállalkozót éppen úgy, mint pl. műszaki informatikust, gépjármű javító/karbantartót, vasárú/ruházati kis- és nagykereskedőt, vagy éppen fogtechnikus mestert, illetve panzió- és fogtechnikai laboratórium-tulajdonost is. Itt is általánosnak mondható ugyanakkor pl. az is, hogy egyébként a mezőgazdaságtól távoli végzettségű, illetve foglalkozású személyek **az árverések idejére** mezőgazdasági főtevékenységű **egyéni vállalkozói** cégbesorolást szereznek, és/vagy vállalkozásaik **mezőgazdasági profilokat** is felvesznek tevékenységi listájukra, és ezzel – a földforgalmi törvény abszurd szabályozása következtében – szerzőképes földművessé válva vesznek részt az árveréseken.

E megyére is általánosan jellemző továbbá, hogy **politika-közeli** rokoni, baráti, illetve a politikai oldalakon, pártokon átívelő közös gazdasági érdekhálózathoz tartozó nagyvállalkozói érdekkörök jutnak jelentős állami földterületekhez. A **legnagyobb** ilyen politika-közeli **nyertesek között** találhatók pl.:

- **Dörr Marcus**, a GSD cégcsoportban, az egyik legnagyobb, kiemelkedően nagy agrártámogatásokban részesülő, FIDESZ/kormány-közeli agrárholdingban – Dorogi Árpáddal, Zsira 24 éven át volt polgármesterével és Zászlós Tiborral, az állattenyésztő szakmai szervezet, a MÁSZ befolyásos elnökével, a NAK alelnökével együtt – érdekelt, multimilliárdos német nagyvállalkozónak, Helmut Martin Gsuknak a veje, cégbirodalmának egyik tagja, a GSD Pig Kft. alkalmazásában álló, magyarországi lakcímmel is rendelkező, ám ténylegesen Németországban, Lübeck közelében élő, Gsuk büki magyar lakcíméről árverező osztrák mérnök, a földárverések, 2015 óta egyúttal juh- és kecsketenyésztő egyéni vállalkozó (574! ha, 890! mFt); vagy éppen
- **Horváthék** (410! ha, 376! mFt), Attila, a MAGOSZ-tag Vas Megyei Gazdakörök Szövetsége, valamint a Körmend és Vidéke Gazdakör elnöke, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara megyei alelnöke és üzlettárs testvére, Sándor Körmendről illetve Nádasdról.

⁹A tanulságos történet szerint a 2015. február 6-i „*G-napot*” és az elhangzott „*OIG*” kijelentést követő, látványos és botrányos fordulatokkal teli, úgynevezett „**Orbán-Simicska háború**” végletes elmérgesedése egy csapásra megváltoztatta a korábban kedvezményezett tőkeérdekeltség helyzetét, és Simicska teljes kapitulációjával végződött. Az agrárérdekeltségeit összefogó Mezort cégcsoport az állami földprivatizációt közvetlenül megelőző időszakban, Vas és Győr-Moson-Sopron megyében még több mint **18.000 hektár állami földterületet** bérelt. A „*Földet a gazdáknak!*” program keretében, az orbáni megtorlás jegyében bérleményeinek **közel 90%-át**, összesen több mint **16.000 hektárt** vertek dobra, és az, hogy csupán mintegy 5.350 hektár, a két megyében árverésre bocsátott területnek mindössze **1/3-a talált gazdára**, az csupán annak tulajdonítható, hogy a bandaháborús viszonyok, valamint az egyben meghirdetett birtoktestek nagy mérete és ára is sokakat elriaszthatott a földvásárlástól. A 2018-as választási kampány hajrájában azután **Simicska** már csak cégei eladásának feltételeiről alkudozott **Orbánnal**, ami végül az újabb kétharmados Fidesz győzelem után meg is történt. **Simicska Lajos** azóta kecskefarmjára visszavonultan él, korábbi érdekeltségeinek többsége pedig – üzlettársa, **Nyerges Zsolt** közbeiktatásával, közvetítésével – végül a másik FIDESZ-es „*NER-lovag*” oligarchához, **Mészáros Lőrínchez** került, így 2019-től azok is az ő agrárcégcsoportját, a Talenti Agro Zrt. vezette agrárholdingot erősítik.

De a „kisebb” területre nyertes árajánlatot tett árverezők között is találunk persze szép számmal **politika-közeli szereplőket**. Itt említhetők pl.

- **Trummer László** (56 ha, 89 mFt), több mint féltucat cégben érdekelt nagyvállalkozó, 2012 óta a vagyonhasznosító Rába-Csörnőc Kft. alapító társtulajdonosaként mások mellett *Homlok Zsoltnak*, a FIDESZ/Orbán-közeli leggazdagabb magyar, *Mészáros Lőrinc* multimilliárdos vejének üzlettársa Körmendről, aki 1973 és 1986 között *Bebes Istvánnal*, Körmend mai polgármesterével, volt országgyűlési képviselővel (FIDESZ) együtt Körmend I osztályú kosárlabda csapatának meghatározó játékosa volt;
- **Rác Dániel** (45 ha, 39 mFt) sertés és szarvasmarha tartó, *Rác Károlynak*, a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete elnökének, a MAGOSZ volt megyei elnökének fia Jákról;
- **Molnár Miklós** (43 ha, 57 mFt) közgazdász, nagyvállalkozó, 2002 óta önkormányzati képviselő, a földárverések (2015-2016) idején költségvetésért és gazdaságfejlesztésért felelős alpolgármester (FIDESZ-KDNP) Szombathelyről;
- **Samu László** (13 ha, 21 mFt), a baromfifeldolgozó Taravis Kft. gazdasági igazgatója, a *Simicska-Nyerges* FIDESZ-közeli multimilliárdos volt agrárérdekeltség, a Mezort csoport több cégének első/második számú volt vezetője és/vagy társtulajdonosa Sárvárról; vagy éppen
- **Kovács Ervin Dániel** (10 ha, 12 mFt), *Kovács Ervin Antalnének*, a MAGOSZ-tag Vasvári Gazdakör elnökének szarvasmarha tenyésztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó fia Pácsonyból.

A települések érdekérvényesítő képességében e megyében is jelentős eltérések mutatkoznak.

- Vannak kifejezetten „**vesztes települések**”, amelyek területeit részben vagy egészben más településeken lakó árverezők szerezték meg. Megyei rangsorukat **Rábapaty** vezeti, amelynek teljes elárverezett állami területére, 279 hektárra kizárólag külső árverezők tettek nyertes árajánlatot, de szorosan követi *Csöngé*, a maga 271 ha, valamint *Uraiújfalú*, a maga 213 ha területével.
- Vannak viszont erős, „**nyertes települések**”, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeihez is hozzájutottak. A 96 nyertes árverező a lakcímadatok alapján összesen **59 településen** él, ám az elárverezett **területek** közel **60%-ának** árverési nyertesei mindössze **6! település** – közöttük a megyeszékhely, megyei jogú várossal, *Szombathellyel* együtt **3! város** – lakói lettek. A rangsor élén 580 hektárral, a megye elárverezett területeinek közel 18%-ával az országos jelentőségű gyógyhelyet, a gyógyvizéről híres *Bükfürdőt* is magába foglaló kisváros, **Bük** áll, melyet mintegy 340 hektárral a fontos kormánypárti bázisnak számító, 2002 óta folyamatosan FIDESZ-KDNP vezetésű középváros, **Körmend** követ. Úgy tűnik tehát, hogy a kormánypropaganda állításaival szemben **ebben a megyében sem a falvak és tanyák népéről** szólt első sorban a „*Földet a gazdáknak!*” program.

A mellékleteivel együtt 103 oldalas Vas megyei állami földárverési jelentés ezeket és számos egyéb szempontot is részletesen elemez, igyekszik megmutatni a „*Földet a gazdáknak!*” program igazi arcát, és a teendőkre vonatkozó javaslatokat is megfogalmaz. Így hát jó szívvel és **szeretettel ajánlom** a tények dokumentálása és a „*szemek nyitogatása*” szándékával készített összeállításomat a bennünket körülvevő világ iránt érdeklődő **kortársainknak** éppen úgy, mint okulásul gyerekeinknek és unokáinknak, a tetteinket megítélő **utókornak**.

Gödöllő, 2021. november 8.

Ángyán József